

ONDT I ARBEJDS- MILJØET?

Hvordan klager man til
Arbejdstilsynet?

Forord

Fagligt Ansvars Arbejdsmiljøtemagruppe har i samarbejde med AAA (Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere) og SAA (Samarbejdet Arbejdere Akademikere) valgt at udgive denne pjece med gode råd, når man henvender sig til Arbejdstilsynet og gode råd i forbindelse med klager over Arbejdstilsynets afgørelser.

Vi er bekymrede over den nuværende udvikling, hvor Arbejdstilsynet er blevet sværere at få fat i, og hvor kendskabet til det lokale erhvervsliv er forsvundet med centraliseringen og rationaliseringen af Arbejdstilsynet.

Pjecen skal læses som en opslagsbog, hvor der er gode råd og ideer, når man henvender sig til Arbejdstilsynet.

God læselyst

Pjecen er udgivet juni 2008

INDHOLD

1. Henvendelser til Arbejdstilsynet.....	4
2. Tilkald ambulance og politi ved grove overtrædelser/alvorlige ulykker.....	6
3. Anonymitet og "åbne klager"	7
4. Arbejdsmiljøcertificering og smileys	7
5. Hvis Arbejdstilsynet ikke kommer ud på arbejdspladsen	8
6. Hvis Arbejdstilsynet kommer ud på virksomheden	9
7. Uenig i Arbejdstilsynets påbud og andre afgørelser.....	10
8. Klage over Ikke-afgørelser	11
9. Klager til Ombudsmanden.....	11
10. Det sidste ord	11
11. Relevant lovstof, adresser og links:.....	12

ONDT I ARBEJDSMILJØET?

Hvordan klager man til Arbejdstilsynet?

Formålet med denne pjece er at videregive erfaringer og give gode råd i forbindelse med henvendelser til Arbejdstilsynet samt de muligheder som findes, hvis du/I vil klage til Arbejdstilsynet.

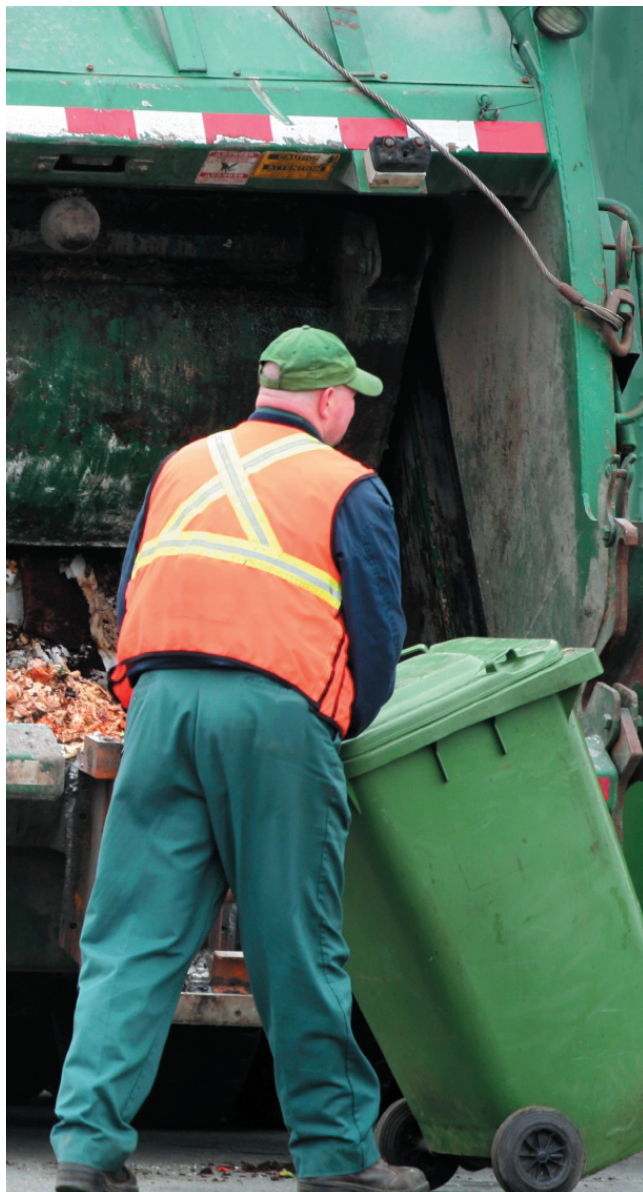
Arbejdstilsynet udfører i dag en række forskellige typer af tilsyn. Screeninger, tilpassede tilsyn samt detailtilsyn på baggrund af henvendelser er nok de mest kendte.

Arbejdstilsynet er i kraft af sin myndighedsfunktion den eneste instans som kan påbyde en virksomhed at få tingene i orden – og har derfor en meget central rolle i forbindelse med at sikre et godt arbejdsmiljø. Desuden kan Arbejdstilsynet påbyde en virksomhed at bruge arbejdsmiljørådgiver, som kan være en stor hjælp, især når ansattes problemer bliver tilsidesat af arbejdsgiveren.

Arbejdstilsynet er som andre offentlige instanser kommet under øget kontrol fra Regeringen og der er indført "bløde reguleringsmetoder" til stor glæde for arbejdsgivere som mener, at påbud skal spille en mindre rolle. Manglende opfølgning betyder, at virksomheder ustraffet kan overtræde arbejdsmiljøloven i årevis.

Arbejdstilsynet er blevet mere topstyret og indadvendt, og det er blevet sværere for sikkerhedsrepræsentanter mv. at komme i dialog med Arbejdstilsynet.

Dette betyder ikke, at det er umuligt at få Arbejdstilsynet til at reagere på en henvendelse – men det stiller større krav til, hvordan man gebærder sig, når man henvender sig til Arbejdstilsynet.

1. Henvendelser til Arbejdstilsynet

Arbejdstilsynet er nu blevet samlet i en central enhed. Denne dækker fra Gedser til Skagen. I praksis betyder dette, at den person man kommer til at tale med i Arbejdstilsynet ikke nødvendigvis har lokalt kendskab og/eller kendskab til den virksomhed man ringer fra.

Med mindre man selvfølgelig beder om at tale med en navngiven person, f.eks. en tilsynschef eller tilsynsførende, som enten har kendskab til eller har besøgt en bestemt branche eller virksomhed.

Arbejdstilsynets arbejde er også centraliseret gennem de prioriteringer, arbejdsmarkedets parter er med til at fastlægge gennem Arbejdsmiljørådet. For tiden er det følgende områder: Støj, Arbejdssulykker, Muskel/skeletbesvær og Psykisk arbejdsmiljø.

Henvendelser vedr. disse områder tillægges en større vægt end arbejdsmiljøproblemer som falder uden for områderne.

Med Anders Fogh-regeringens arbejdsmiljøreform er der sket voldsomme ændringer, hvor alle landets virksomheder skal besøges uanset risikoen. Det betyder at brancher med problemer kan være blevet nedprioritet, for at Arbejdstilsynet kan leve op til regeringens plan.

I praksis betyder AT's begrænsede ressourcer, at man kan risikere, at Arbejdstilsynet afviser at reagere på en henvendelse eller nedprioriterer henvendelser til fordel for andre opgaver. Dette er helt uacceptabelt, når det gælder alvorlige problemer, som ikke kan løses uden Arbejdstilsynets medvirken.

På www.fagligtansvar.dk er det muligt, at hente udkast til breve til Arbejdstilsynet og en huske-liste. Disse kan bruges til inspiration inden man henvender sig til Arbejdstilsynet.

Hvordan?

En god forberedelse inden henvendelse til Arbejdstilsynet er derfor en god ide. Henvendelse til Arbejdstilsynet kan foregå via:

Elektronisk post (mail), telefon, fax og brev. Alle henvendelser sker til et centralt call-center, som så fordeler henvendelserne. Det er vigtigt at være opmærksom på, at man normalt ikke modtager nogen former for kvittering på, at Arbejdstilsynet har modtaget ens henvendelse.

Det centrale call-center følger heller ikke op på, hvornår henvendelserne behandles af de tilsynsførende.

sådan

- Beskriv hvilke problemer det drejer sig om – og hvor mange mennesker som er berørt
- Er der arbejdsmiljøregler, som er overtrådt?
- Oplys om nogle er blevet syge eller har symptomer – og om der er foretaget anmeldelser af arbejdsulykke eller arbejdsbetinget lidelse
- Oplys om sagen har været taget op i sikkerhedsorganisationen – og udfaldet
- Om det er beskrevet i arbejdspladsvurderingen (APV) – og der ikke er sket noget
- Afgiv meget præcise oplysninger om navn og adresse på virksomheden – og angiv meget præcist hvor arbejdet udføres (især de områder hvor arbejdet udføres udenfor hjemadressen, f.eks. byggepladser)
- Arbejdstilsynet har notatpligt ved telefoniske klager, men du ved ikke hvad de tager til notat i en telefonsamtale.
- Informer evt. fagforeningen om henvendelsen.
- Bed fagforeningen om at skrive til Arbejdstilsynet, det plejer at virke!
- I nogle typer sager er det, som betegnes som "åbne klager", en god ide. Dette kan især bruges af de faglige organisationer eller af folk som ikke direkte er i klemme på arbejdspladsen. Se under punkt 3.
- Skriv evt. at du gerne vil kontaktes.
- Gå til din fagforening eller medierne hvis Arbejdstilsynet ikke reagerer.

Derudover:

- Vær saglig – overdriv ikke problemets omfang
- Vær åben overfor at Arbejdstilsynet – måske – ikke kan komme her og nu

Gode TIPS i øvrigt:

- Skriv brev eller e-mail, så er du sikker på at dine informationer kommer uændret frem.

Hvis du har henvendt dig pr. telefon, notér dato og hvem du har talt med. Så er det lettere at vende tilbage i sagen.

Arbejdstilsynets adresser findes bagest i pjecen.

Du kan hente en checkliste om henvendelse til Arbejdstilsynet på www.fagligtansvar.dk under rubrikken arbejdsmiljø.

2. Tilkald ambulance og politi ved grove overtrædelser/alvorlige ulykker

Ved alvorlige ulykker skal der ringes 112, således at ambulance og politi tilkaldes. Nogle virksomheder "bryder" sig ikke om dette – og vil foreslå, at man selv kører folk på skadestuen eller tilkalder en taxi. Dette er en rigtig dårlig ide.

Din retssikkerhed kan være truet, hvis ikke grove overtrædelser/ulykker undersøges ordentligt. Dette skyldes, at en undersøgelse på ulykkesstedet er central for senere at rejse sag overfor arbejdsgiveren.

Anders Fogh-regeringen har arbejdet på, at styrke Arbejdstilsynets muligheder for at undersøge arbejdsmiljø-kriminalitet. Arbejdstilsynet må forfølge en sag med henblik på at afgive påbud. Hvis der skal rejses en tiltale overfor en virksomhed skal politiet indhente de fornødne oplysninger.

Politiet er ikke uddannet indenfor arbejdsmiljøområdet – og der er ikke de fornødne ressourcer til at efterforske disse og uddanne personalet. I praksis kan det betyde, at virksomheder, der burde straffes slipper for en sag.

fakta

–Grove overtrædelser er f.eks. ulykker som skyldes manglende afskærmning af en farlig maskine, ulykke som skyldes at der ikke er sikret mod nedstyrtningssfare, tilskadekomst som skyldes manglende værnemidler.

3. Anonymitet og "åbne klager"

Arbejdstilsynets ansatte er iflg. Arbejdsmiljølovens § 79 underkastet tavshedspligt efter straffelovens § 152 og de må ikke over for arbejdsgiveren eller dennes repræsentant oplyse, at et tilsynsbesøg foretages som følge af en klage. Den, der har klaget, har altid ret til at være anonym.

Du er altså sikret anonymitet ved din henvendelse, og derfor kan du også godt tale med og holde møde med Arbejdstilsynet, som ikke må oplyse virksomheden herom. Dette gælder dog ikke ved "åbne klager".

I nogle typer sager er det som kan betegnes som en "ÅBEN KLAGE" en god ide. Dette kan især bruges af de faglige organisationer eller af folk som ikke direkte er i klemme på arbejdspladsen. Der er forhold som Arbejdstilsynet ikke kan observere ved tilsyn, f.eks. dårligt psykisk arbejdsmiljø. Her kan du selv, fagforeningen eller din læge evt. skrive en klage med kopi til virksomheden. En sådan klage kan formuleres generelt.

4. Arbejdsmiljøcertificering og smileys

Mange virksomheder vælger at blive arbejdsmiljøcertificerede. Hvis det skal have mening, så skal arbejdsmiljøet også være i orden. Ellers bliver det meningsløst! De bliver fritaget for screeninger fra Arbejdstilsynet, og mange tror at Arbejdstilsynet så slet ikke kan føre tilsyn. Dette er ikke rigtigt! Detailtilsyn er den eneste tilsynsform, der kan anvendes på virksomheder med et arbejdsmiljøcertifikat. Et detailtilsyn kommer på tale, såfremt der er tale om alvorlige arbejdsskader eller klager. Dvs. du kan også klage til Arbejdstilsynet, selvom du arbejder på en arbejdsmiljøcertificeret virksomhed.

Arbejdstilsynet kan – f.eks. i forbindelse med tilsyn på en byggeplads – også reagere overfor virksomheder med arbejdsmiljøcertifikat, hvis de overtræder arbejdsmiljøloven i et sådant omfang at et forbud eller et straks påbud? – er nødvendigt. I sådanne tilfælde skal Arbejdstilsynet reagere straks, selvom virksomheden har et arbejdsmiljøcertifikat.

Certificerede virksomheder får en såkaldt "Krone smiley", men kan miste den, hvis virksomheden får et eller flere påbud, som medfører en gul eller en rød smiley. Dermed er de ligestillet med andre virksomheder som også kan få "sure smileys". En

5. Hvis Arbejdstilsynet ikke kommer ud på arbejdspladsen

Måske hører du aldrig noget fra Arbejdstilsynet. Det kan være fordi Arbejdstilsynet ikke prioriterer din henvendelse eller måske har for travlt. Det er muligt, at klage over dette. Klagen sendes til Arbejdstilsynscentret (se adresser bagerst i pjecen). Her vurderer Arbejdstilsynet sagen. Det er bedst, at klagen er skriftlig, og at man laver en grundig begrundelse. Det er derfor en god ide at henvende sig i fagforeningen i forbindelse med udarbejdelse af klager. Der findes på www.fagligtansvar.dk et forslag til, hvordan man kan klage over Arbejdstilsynet, når tilsynet ikke vil komme ud på virksomheden.

husk

- Behold en kopi af klagen.
- Følg op på sagen – kontakt Arbejdstilsynet efter 8-10 dage, såfremt du ikke har hørt noget.
- Spørg hvilken person som har fået sagen og bed om at tale med personen.
- Anmod om aktindsigt i Arbejdstilsynets sagsbehandling (journal).

6. Hvis Arbejdstilsynet kommer ud på virksomheden

Når Arbejdstilsynet kommer ud, er det vigtigt, at sikkerhedsrepræsentanten og/eller tillidsrepræsentanten deltager i besøget. Arbejdstilsynet får ikke altid de korrekte oplysninger af ledelsesrepræsentanter, og Arbejdstilsynet har pligt til at kontakte sikkerhedsrepræsentanten. Er sikkerhedsrepræsentanten ikke til stede (f.eks. på ferie eller har fri) kan hun kontakte Arbejdstilsynet efterfølgende, for at høre hvad der kom ud af besøget.

Virksomheden er forpligtet til at informere sikkerhedsorganisationen/sikkerhedsrepræsentanter om Arbejdstilsynets påbud og andre afgørelser. Men de er ikke forpligtet til, at udlevere kopi af Arbejdstilsynets afgørelser. Dette ifølge Arbejds miljøloven.

§ 18. Arbejdsgiveren har pligt til at gøre de ansattes sikkerhedsrepræsentanter og tillidsmænd inden for vedkommende område bekendt med de påbud, som Arbejdstilsynet skriftligt har afgivet. Tilsvarende pligt påhviler arbejdsgiveren over for andre sikkerhedsrepræsentanter og tillidsmænd, der fremsætter anmodning om at blive gjort bekendt med påbudet, jf. § 78.

Hvis virksomheden ikke udleverer kopi af afgørelserne er det en god ide selv at fremskaffe dem.

Sådan

Din medvirken ved Arbejdstilsynets besøg er meget vigtig med henblik på at udpege de væsentlige arbejdsmiljøproblemer.

Afgørelser i en sag kan man anmode om at få tilsendt i henhold til lov om offentlighed i forvaltningen. Akterne skal være tilsendt i løbet af 10 dage.

7. Uenig i Arbejdstilsynets påbud og andre afgørelser

Hvis man er uenig i Arbejdstilsynets afgørelser er det muligt at anke inden 4 uger. Det kan også være en god ide at anmode om et møde med Arbejdstilsynet for at ændre deres afgørelser. Det er som regel arbejdsgiverne som klager i håb om at spare penge eller på grund af modstand mod Arbejdstilsynet. Men en klage kan også være over manglende kvalitet i afgørelsen eller som modklage, hvor ansatte støtter Arbejdstilsynet overfor virksomheden. F.eks. vil udsagn fra ansatte, sagkyndige o.a. være af betydning i en klagesag. Og fagforeningen kan her spille en positiv rolle. Klager har nemlig opsættende virkning (undtaget ved strakspåbud og forbud). Virksomheder kan derfor have en økonomisk interesse i at give sig selv udsættelse ved at klage. Derfor er det vigtigt at klagen afgøres hurtigt, og at der evt. klages over langtrukken klagesags-behandling.

I praksis sender man klagen til Arbejdstilsynet. Det er bedst at klagen er skriftlig – og det skal præciseres hvad man er uenig i. Arbejdstilsynet

kan ophæve sin egen afgørelse eller fastholde den, og skal i sidste tilfælde så overgive den til Arbejdsmiljøklagenævnet.

Ønsker man at klage over Arbejdstilsynets administration og evt. over tilsynsførende skal klagen sendes til ministeren. Det er i principielle sager muligt at sende en klage til Ombudsmanden.

værd at vide

- Skriv kort og præcis hvad der klages over og hvorfor.
- Overdriv ikke – vær saglig.
- Husk at fristen for anke skal overholdes – den er på 4 uger.
- Hold øje med sagsbehandlingstiden.

8. Klage over Ikke-afgørelser

Hvis Arbejdstilsynet kommer ud på virksomheden og ikke finder anledning til at afgive vejledning eller påbud, er det muligt at klage over Arbejdstilsynets manglende reaktion. Klagen sendes til Arbejdstilsynet. Klagen behandles af Arbejdstilsynet, som vurderer om der er grundlag for et fornyet besøg.

Følg op på henvendelsen hvis der ikke er nogen respons fra Arbejdstilsynet efter ca. 14 dage.

Det er en god ide, at kontakte fagforeningen og få hjælp der.

9. Klager til Ombudsmanden

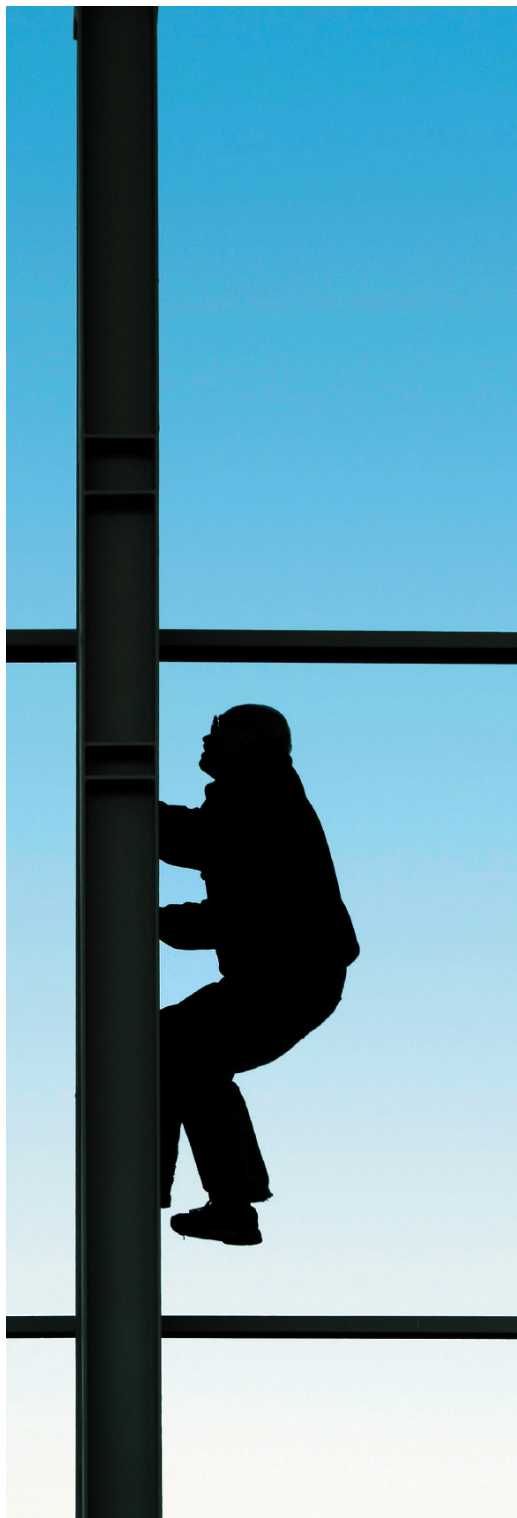
Det er muligt at klage til ombudsmanden som en sidste instans når andre klagemuligheder er udtømt. Ombudsmanden er udpeget af Folketinget. Du kan klage hvis du mener, Arbejdstilsynet har tilsidesat gældende ret eller på anden måde begået fejl eller forsømmelser i sagsbehandlingen. Det er også muligt at klage over sagsbehandlingstiden.

Ombudsmanden vil i behandling af klagen høre parterne, og dette vil normalt lægge et betydeligt pres på Arbejdstilsynet om at forbedre sig.

Kontakt fagforeningen og få taget en snak om, hvorvidt sagen bør sendes til ombudsmanden. Det er bedst at sende klagen på skrift. Det kan være pr. brev eller mail.

10. Det sidste ord

Og husk: Arbejdstilsynet skal være en medspiller i kampen for det gode arbejdsmiljø og ikke en modspiller. Som offentlig myndighed skal Arbejdstilsynet være din back up, når virksomhederne ikke overholder arbejdsmiljøloven. Derfor er det i alles interesse vi har et kompetent og selvstændigt Arbejdstilsyn med handlekraft i forhold til nutidens arbejdsmiljøproblemer.

11. Relevant lovstof, adresser og links:

Lovstof

Bekendtgørelse om lov om arbejdsmiljø nr. 268 af 18. marts 2005 med senere ændringer

Lov nr. 572 af 19/12/1985 om offentlighed i forvaltningen

Adresser:

Arbejdstilsynet
Landskronagade 33
2100 København Ø
www.at.dk
Telefon 70 12 12 88
Telefax 70 12 12 89
E-post : at@at.dk

*Arbejdstilsynet er opdelt i 4 tilsynscentre, og følger gamle amtsgrænser:
Se på Arbejdstilsynets hjemmeside om hvilke kommuner, centrene dækker.*

Tilsynscentre
Hovedstaden:
Arbejdstilsynet
Tilsynscenter 1
Landskronagade 33
2100 København Ø

Det øvrige Sjælland mv.:
Arbejdstilsynet
Tilsynscenter 2
Frejasvej 1
4100 Ringsted

Fyn og Sydjylland:
Arbejdstilsynet
Tilsynscenter 3
Eltangvej 232
6000 Kolding

Midt- og Nordjylland:
Arbejdstilsynet
Tilsynscenter 4
Over Hadstenvej 48
8370 Hadsten

Grønland:
Arbejdstilsynet
Skibshavnvej 18
Postboks 202
- 3900 Nuuk
Telefon +299 34 25 90
Telefax +299 34 25 91 - E-post at@at.gl

Beskæftigelsesministeriet
Ved Stranden 8
1061 København K
Tlf: 3392 5900
E-mail: bm@bm.dk
www.bm.dk

Arbejdsmiljøklagenævnet
www.ama.dk
Amaliegade 25
Postboks 9080
1022 København K
Telefon 33411200
Telefax 33411400
E-post: ast@ast.dk

Folketingets ombudsmand
www.ombudsmanden.dk
Folketingets Ombudsmand
Gammeltorv 22
1457 København K

PJECEN ER UDARBEJDET AF FØLGENDE ORGANISATIONER:

Aktionsgruppen Arbejdere Akademikere
www.aktionsgruppen.dk
Valby Langgade 55
2500 Valby
mail@aktionsgruppen.dk
Tlf: 3013 0012

Fagligt Ansvar for en fælles fremtid
www.fagligtansvar.dk
C/O TIB 27
Mølle Allé 26
2500 Valby
E-mail:
post@fagligtansvar.dk
Arbejdsmiljøtema-gruppen kontaktes på flemming.hansen@3f.dk

Samarbejdet Arbejdere Akademikere
C/O 3F Transport, Logistik og Byg
Sommervej 5
8210 Århus V

fagligt : netværk
ANSVAR : for en bedre
fremtid

Fagligt ansvar er et landsdækkende tværfagligt netværk af fagforeninger og tillidsfolk – en fælles politisk platform for konkrete aktiviteter imod regeringens angreb på de svageste. »Fagligt ansvar« arbejder også for, at der bliver skabt et troværdigt alternativ til den borgerlige regerings politik.

Netværket er åbent for alle, vil du gerne tilmeldes, enten en temagruppe, eller nogle af de konkrete aktiviteter eller modtage nyhedsbrev, så gå på www.fagligtansvar.dk.